

Onderwerp : Gevolgen Septembercirculaire 2017 op meerjarenperspectief

Datum : 4 oktober 2017

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Concrete aanleiding

De publicatie van de septembercirculaire 2017 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie (BZK) op 19 september 2017, is voor ons de aanleiding de Algemene Uitkering voor Diemen te actualiseren en u hierover te informeren. Hierna hebben wij in beeld gebracht wat de financiële consequenties zijn van de recente ontwikkelingen die in de circulaire zijn gepresenteerd.

Toelichting

Inhoud van het voorstel

In de tabel die hierna volgt hebben wij de ontwikkeling van de algemene uitkering in beeld gebracht die betrekking hebben op de Septembercirculaire 2017.

Algemene uitkering	2017	2018	2019	2020	2021
AU inclusief risico's en bijstelling maatstaven	33.808	35.845	36.710	38.100	39.170
1. Stelpost risico's					
- Btw-compensatiefonds	-	-100	-100	-100	-100
- Bijstelling accres	-	-250	-425	-500	-500
2. Mutatie 2017 (meicirculaire 2017)	175	-	-	-	-
Begroting 2018 (meicirculaire '17)	33.983	35.495	36.185	37.500	38.570
4. Decentralisaties	-8	-68	-58	-66	-90
5. Accresontwikkeling	-161	129	57	-20	-269
6. Asielinstroom					
- hoogde asielinstroom – partieel effect (DU)	23	-	-	-	-
- verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (DU)	13	-	-	-	-
7. Diverse	463	301	296	296	282
Overige mutaties	330	362	298	210	-77
Algemene uitkering na bijstelling	34.313	35.857	36.480	37.710	38.493

Toelichting op mutaties

1 Btw-compensatiefonds en bijstelling accres (septembercirculaire 2016)

Vorig jaar werd bij de septembercirculaire aangegeven terughoudend te zijn over de 'explosieve' groei van de algemene uitkering.

Voorzichtigheidshalve is in 2016 al een stelpost opgenomen voor het Btw-compensatiefonds.

Nu de recessie voorbij lijkt te zijn, zal de investeringsdrang bij gemeenten toenemen. Verwachting is dat er een inhaalslag gaat plaatsvinden. Dit zal leiden tot een extra investeringen en dus een hogere btw-claim waardoor ook een hogere verrekening met het Gemeentefonds gaat plaatsvinden. Voor het opvangen van dit risico wordt conform voorgaande jaren een risicobedrag van € 100.000 opgenomen.

Ook is het risico voor de groei van het accres gehandhaafd. De hoogte van dit bedrag is gebaseerd op 50% van de accrestoename zoals verwerkt in de septembercirculaire 2016. Reden om dit risico te handhaven is te vinden in bijgevoegde reactie van de VNG op de Rijksbegroting 2018. Uit de reactie van de VNG blijkt dat er nog veel onzekerheid is over de taken die richting de gemeenten gaan en de bekostiging van deze taken. Voorbeelden van deze onzekerheden zijn de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering, informatiebeveiliging, veiligheid, bibliotheekwerk, de hoogte van de doeluitering bijstand (BUIG), de transities en innovaties binnen het sociaal domein en het stimuleren van duurzaamheidsinitiatieven. Het nieuwe regeerakkoord zal meer duidelijkheid scheppen. De vertaling van het regeerakkoord zal in de Meicirculaire 2018 verwerkt worden. Op basis van de deze Meicirculaire stellen we de budgetten over 2018 tot en met 2021 bij.

2. *Mutaties 2017 (meicirculaire 2017)*

In de informatiememo over de meicirculaire 2017 is niet ingegaan op de ontwikkelingen en het bijbehorend effect voor het jaar 2017. Deze memo was gericht op dezelfde periode als de Kadernota 2018, namelijk de jaren 2018 tot en met 2021.

Voor de transparantie is alsnog het effect van de Meicirculaire 2017 in beeld gebracht om zodoende het budget van de Algemene Uitkering in 2017 goed te verwerken in de 4de kwartaalbrief 2017.

De Meicirculaire 2017 leidt tot de volgende positieve bijstellingen:

- Verhoogde asielinstroom partieel effect en verhoogde asielinstroom participatie voor respectievelijk € 68.000 en € 38.000;
- 3 decentralisaties (Wmo, Jeugdzorg en participatie) voor respectievelijk € 164.000;
- Het accres en overige ontwikkelingen voor circa € 95.000 nadelig.

De totale bijstelling als gevolg van de Meicirculaire 2017 bedraagt voor 2017 € 175.000 positief.

3. *Decentralisaties*

- Per 2018 zullen vier voorzieningen ten behoeve van gemeenten vanuit het Ministerie van VWS gefinancierd worden. Het gaat om de kindertelefoon, vertrouwenswerk jeugd, de anonieme hulplijn (in de Wmo het 'anoniem luisterend oor' genoemd) en de doventolkvoorziening. Deze taken werden tot en met 2017 gefinancierd vanuit de VNG via een rechtstreekse uitname uit het gemeentefonds. Per 2018 is dit niet meer mogelijk. Omdat gemeenten deze taken niet meer hoeven uit te voeren leidt dit tot een neerwaartse bijstelling van de integratie-uitkering Sociaal domein (Wmo en Jeugdzorg).
- In het bestuurlijk overleg van 28 augustus 2017 tussen de VNG en het Ministerie van VWS is afgesproken een deel van de middelen van de regeling zorginfrastructuur, te weten € 27,8 miljoen structureel vanaf 2018, te reserveren voor de gemeenten. Voor 2018 wordt het budget via de integratie-uitkering Sociaal domein beschikbaar gesteld aan gemeenten om aan de vraag naar afbouw dan wel (een vorm van) continuering van bestaande projecten te kunnen voldoen.
- Voor de uitvoeringskosten van pgb trekkingsrechten door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) is bestuurlijk overeengekomen om voor 2017 een bedrag van € 6,4 miljoen aanvullend (op de uitname van € 35,1 miljoen in de meicirculaire 2016) uit de integratieuitkering Sociaal domein uit te nemen. Voor de uitvoeringskosten van de SVB voor 2018 is overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2018 een bedrag van € 35,6 miljoen uit de integratie-uitkering Sociaal domein te nemen, waarvan € 23,7 miljoen uit het onderdeel Wmo en € 11,9 miljoen uit het onderdeel Jeugd.

4. *Accres*

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds.

Het nadelig effect van 2017 is het gevolg van de lager kosten die door SZW en de vertraging van infrastructurele werken. Het voordelig effect voor 2018 wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt door de extra uitgaven voor salarissen voor leerkrachten in het primair onderwijs, Belastingdienst, Voedsel en Warenautoriteit alsmede veiligheid. In tegenstelling tot de negatieve ontwikkeling in 2019 en de positieve ontwikkeling voor 2020 en verder zoals in de circulaire is vermeld, vertonen de cijfers van Diemen toch een ander beeld. Dit wordt veroorzaakt door de uitkeringsfactor.

5. *Asielinstroom*

Over de periode mei tot en met augustus 2017 worden wij voor de werkelijke instroom van vergunninghouders gecompenseerd.

6. Diverse

Naast de ontwikkelingen uit de septembercirculaire 2017 heeft de toename/afname van maatstaven en of wijziging van de bijbehorende gewichten de gemeente een hogere algemene uitkering opgeleverd. De meest opvallende maatstaven die dit hebben veroorzaakt zijn:

- de inwoneraantallen \pm € 105.000;
- het aantal inkomens/huishoudens \pm € 120.000,
- het aantal minderheden \pm € 115.000,
- het aantal woonruimten \pm € 75.000.

Gevolgen en risico's

Financieel

Onderstaand is aangegeven welke invloed de circulaires hebben op het meerjarenperspectief.

Meerjarenperspectief 2017-2021	2017	2018	2019	2020	2021
3 ^{de} kwartaalbrief 2017	-293				
Begroting 2018		210	315	1.065	1.060
Meicirculaire 2017	175	-	-	-	-
Septemercirculaire 2017	330	362	295	210	-77
Claims:					
- decentralisatie	-156	-	-	-	-
- asielinstroom	-142				
Begrotingssaldo na septemercirculaire	-86	572	610	1.275	983

De effecten voor 2017 verwerken we in de 4de kwartaalbrief 2017.

De effecten voor 2018 verwerken we nog niet. Voor 2018 wachten we eerst de Decemercirculaire 2017 af. In de 1ste kwartaalbrief 2018 verwerken we de mutaties voor de jaren 2018 tot en met 2021.